

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VI. Mandamus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

didit, aut destruxit; & in defectum eius Superior, cui ex officio incumberebat impedire, iuxta ea quæ dixi lib. 3. Th. mor. tr. 2. c. 6.

Archidiaconis.

CAPITVLVM IV.

Cum satis,

PARAPHRASIS.

Non valet consuetudo, vt Archidiaconus curata beneficia conferat, sine Episcopi consensu.

SUMMARIUM.

Consuetudine introduci non potest, vt in ecclesijs Episcopo subiectis Ministri curati sine eiusdem approbatione instituantur.

NOTANDVM Vn. Consuetudine introduci non potest, vt in Ecclesijs Episcopo subiectis Ministri curati sine eiusdem approbatione instituantur. Ita intelligit Anton. hic, & Azor tom. 1. lib. 5. c. 19. §. consuetudo item, & consentit Syn. Trid. sess. 7. c. 13. de reformat. Nam consuetudo, quæ Ecclesijs perniciofa est, præualere non potest: Eset autem Ecclesijs perniciosum, si sine cognitione ac consensu supremi in diocesi pastoris, videl. Episcopi, inferiores curati instituerentur. Accedit, quod Episcopus curam parochiarum sibi subiectarum deponere non possit, sed prouidere debeat, vt populus in spiritualibus bene pascatur, sacra legitime administrantur, iuxta c. regenda, & seqq. causa 10. q. 1. Id autem curare non potest, nisi sciat, quinam & quales curati præfiantur. Interim fatemur, quod inferiores Prælati per consuetudinem acquirere possint ius instituendi, etiam ad curata beneficia, sed non sine examine, & approbatione Episcopi, vt constat ex c. ad hæc, 7. hoc tit. Eodémque modo intelligi debent, quæ Innocent. docet super hoc c.

* * *

Spectata Ecclesiastica institutione, non videtur Archidiaconis concessum, in aliquem sententiam excommunicationis promulgare, nisi Episcopi accesserit auctoritas.

Contra hoc Alexandri III. responsum obijcitur c. dudum, 54. de elect. & c. 1. de eo qui furtiuè, & c. quibus habetur, quod Archidiaconus possit excommunicare. Idque fatentur DD. in c. cum ab Ecclesiarum, 3. de off. Iudic. Ordinarij. Et constat ex eo, quia Archidiaconus spectato communi iure, habet ordinariam fori externi iurisdictionem in alios clericos, c. 1. & c. ad hæc hoc tit. ad hæc autem iurisdictionem pertinet præcipere, & inobedientes pœnis ac censuris coercere, vt dixi lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 1. c. 3. all. Resp. Rectè dixisse Alexandrum Papam, spectata Archidiaconi institutione, non competere ipsi potestatem excommunicandi; cum curam animarum non habet, sed vt Minister & custos Episcopo adiunctus est: Quam obrem Diaconi oculi Episcopi appellantur, c. Diaconi, 11. d. 93. c. ad hæc, hoc tit. quodémque rerum Ecclesiasticarum custodia, & administratio credita est. Sed progrediente tempore Archidiacono maior potestas, atque iurisdictione commissa fuit; non tamen in omnibus Ecclesijs, sed in Ecclesia Romana, quam quædam aliæ imitatz sunt, Ecclesijs. Quare tota hæc res ex cuiusque Ecclesie consuetudine pendet. Lege c. legimus, 24. d. 93.

CAPITVLVM VI.

Mandamus.

Archidiaconus non nisi semel Ecclesiam Archidiaconatus sui visitare debet; nisi causa specialis emerferit, ob quam sæpius visitari debeant.

NOTANDVM Vn. Prælati Ecclesias suas singulis annis, non sæpius, visitare debent.

bent, c. relato, 9. & seqq. causa 10. q. 1. Sin tamen causa postulet, bis visitare potest, sicuti de Episcopo habetur in c. cum venerabili, 2. i. iun. Gl. ver. bis in anno, imò quoties ipsi videbitur, secundum Trident. sess. 6. c. 4. de reformat. Videri potest Azor tom. 2. lib. 3. c. 40.

CAPITVLVM VII.

Ad hæc.

AD officium Archidiaconi (secundum Ecclesie Romanæ consuetudinem) pertinet Leuitijs, & hypodiaconis imperare; curam parochiarum gerere; aded, vt & Archipresbyteri, qui & Decani appellantur, eius iurisdictioni subsint. Sed ardua, seu maiora negotia ad maiorem se, videl. Episcopum referre debet. Sed & Clericorum ordinandorum examinatio, atque institutio ad eundem Archidiaconum spectat; ita tamen, vt prius Episcopo præsententur, ab eoque approbentur.

Idemque dicendum de Decanis ruralibus, ab Archidiacono instituendos, amouendosque esse; sed non sine Episcopi consensu. Nam quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet: Decani autem illi rurales subsunt tum Archidiacono, tum etiam Episcopo: Ergo eorum institutio, & destitutio ad vtrumque pertinere debet.

Hoc est præcipuum huius tit. c. Sed quia eius materia satis explicata est, c. 1. 4. & 5. hic nihil adijcio. Legi potest c. 1. d. 24. & c. Legimus, 24. d. 93.

CAPITVLVM VIII.

Significasti.

PARAPHRASIS.

Archidiaconus sine consensu Episcopi literas dimissorias dare non potest. Sed neque Clerici freti talibus literis absque Episcopi licentia datis ordines accipere possunt; alioquin ab executione ordinum

prohiberi possunt. Ratio responsi est: quia per literas dimissorias derogatur iuri Episcopali, quod habet ad ordinandos Clericos sibi subiectos: Ergo præter eius consensum dimissoriæ dari non possunt. Quæ ipsa causa est, cur vacante Sede, Capitulum dimissorias concedere non possit. Quia iura Episcopalia successoris reseruare debet.

SUMMARIVM.

Dimissoria sine consensu Episcopi ab Archidiacono vel Vicario Generali data, pro non datis haberi debent.

NOTANDVM Vn. Si dimissoriæ sine consensu Episcopi ab Archidiacono, vel Vicario Generali datae sint, pro non datis haberi debent: ita vt pœnæ & inhabilitates incurrantur, de quibus dixi in c. 2. de temp. Ordinat. & in 6. Vtrum verò in absentia Episcopi Archidiaconus dimissorias dare possit, ex consuetudine cuiusque Ecclesie petendum est, vt Gl. hic notat ver. literas. Vide quæ dicta sunt in c. 3. de tempore ordinat. in 6.

CAPITVLVM IX.

Vt nostrum.

Spectato communi iure, ad Archidiaconum pertinet, ad Ordines promouendos examinare, & Episcopo præsentare; Abbates, & Abbatissas instituere.

Intellige hæc cum dependentia ab Episcopo: Quia is curam Ecclesiarum sibi à sacris canonibus & Sede Apostolica commissam à se deponere nec debet, nec potest, vt dixi supra c. cum satis, 4. hoc tit.

CAPITVLVM VI.

Dilecto.

PARAPHRASIS.

Archidiaconus Senonensis querelam detulit ad Honorium III. contra Abbatem.

Cccc &